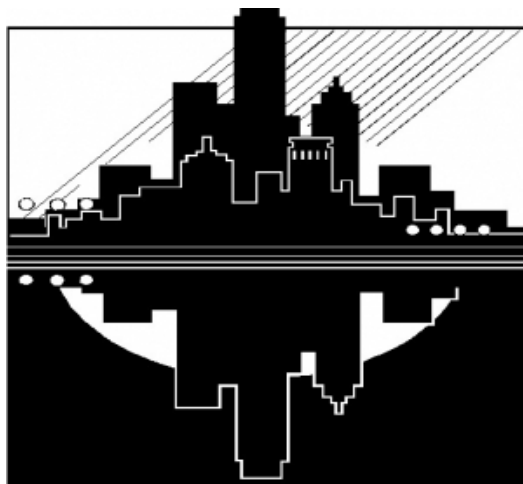

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА**

РОСЛИНИ ТА УРБАНІЗАЦІЯ

Матеріали

**XII Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1 лютого 2023 р.)**

**Дніпро
2023**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 УРБОЛАНДШАФТИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ІСНУВАННЯ РОСЛИН

Бессонова В. П., Яковлєва-Носарь С. О. Таксономічний склад дендрофлори гирла та середньої частини урочища Яцево	9
Bielyk Y. V., Savosko V. M., Lykholat Y. V. Characteristics of the floristic core of tree and shrub species of plants naturally spread to technologically devastated lands (Kryvyi Rih)	12
Бондаренко О. Ю., Назарчук Ю. С. Види рослин розплідників м. Одеси та м. Роздільна у I половині XX сторіччя (за матеріалами MSUD)	14
Горупаха В. Г., Таран Н. Ю. Декоративні злаки в ландшафтній композиції виставкового кампусу КНУ імені Тараса Шевченка	17
Дерев'янка Н. П., Куц М.О. Вертикальне та міське землеробство як способи майбутнього сільського господарства у містах	19
Дідух А. Я., Мазур Т. П. Методи, матеріали та підходи до відновлення гідрофітів в урболандшафтах	21
Івченко А. І. До питання подальшої перспективи поширення омели білої в Україні та боротьби з цим явищем	25
Кірін Р. С. Об'єкти благоустрою зеленого господарства міст за законодавством України	27
Клименко А. В. Значення створення екопарків в межах урбосередовища	30
Крамарьов С. М., Хорошун К. О., Крамарьов О. С. Прискорення післязбирального дозрівання насіння ячменю озимого під впливом його передпосівної інкрустації фосфоровмісними добривами	33
Красова О. О., Шоль Г. Н. Біотопи природних та техногенно трансформованих ландшафтів Криворіжжя	36
Лукаш О. В., Аравін М. А. Ландшафти лісопаркових територій м. Чернігова	39
Мазур Т. П., Дідух А. Я. Асортимент водних та прибережно-водних рослин для урболандшафтів	41
Павленко А. О., Шкута С. І. Віталітетна структура ценопопуляцій двох видів злаків на залізорудних відвалах Криворіжжя	44

Філатова О. В., Надточій Г. С. Рідкісні рослини природних комплексів урбанізованих ландшафтів м. Харків	46
Чонгова А. С. Особливості застосування декоративного вінка в сучасній українській флористиці	49
Шеванова А. А., Бондаренко О. Ю. Деревно-чагарникова компонента міста Березівка	51

РОЗДІЛ 2 СТІЙКІСТЬ ТА АДАПТАЦІЙНІ РЕАКЦІЇ РОСЛИН НА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Akhmedova V., Gryshko V. Physiological antioxidant protection systems against the effects of stress factors and peculiarities of their functioning	55
Hynek Roubik, Svitlana Sytnyk. Thermal analysis of live biomass of the main tree species in artificial forest stands within Steppe zone of Ukraine	57
Богуславська Л. В. Морфометричні показники коренів проростків кукурудзи за окремої та комбінованої дії йонів важких металів	58
Гончаровська І. В., Левон В. Ф., Кузнецов В. В., Антонюк Г. О. Ідентифікація ключових метаболітів у пагонах <i>Malus</i> spp. після впливу низькотемпературного стресу	60
Євтушенко Е. О., Комарова І. О., Поздній Є. В. Життєвий стан видів деревно-чагарникових культурфітоценозів центрального промайданчика ПрАТ ЦГЗК (Кривий Ріг)	62
Калашнікова Л. В., Дорошенко Ю. В. Кількісна дендрологічна оцінка раритетної фракції деревних рослин дендропарку «Олександрія»	65
Лісовець О. І., Кравченко В. Ю. Біолого-екологічні особливості проростання насіння адвентивних рослин урбоекосистеми	67
Лобачевська О. В., Карпінець Л. І. Посухостійкість мохів залежно від морфології їх дернин та екологічних умов лісових екосистем	69
Кияк Н. Я. Пластичність компонентів грутатіон-аскорбатного циклу у пагонах домінантних видів мохів лісових екосистем Українського Розточчя	72
Кіт Н. А. Зміни вмісту пероксиду водню та активності каталази у клітинах лісових видів кріофітів залежно від водно-температурного режиму їх місцевиростань	75
Лисенко О. І. Вплив комплексної дії хрому та нікелю на перебіг вільнорадикальних реакцій у проростків кукурудзи	76

Приступа І. В., Авраменко Н. В. Порівняльний аналіз розвитку <i>Hibiscus syriacus</i> L. на ранніх стадіях онтогенезу в залежності від умов формування насіння	78
Рабик І. В. Домінантні життєві стратегії епігейних бріофітів у лісових екосистемах з різним ступенем порушень	80
Соханьчак Р. Р., Бешлей С. В. Реакції фотосинтетичної системи домінантних мохів лісових екосистем залежно від мікрокліматичних умов місцевиростань	82
Сулова О. П. Стан швидкорослих деревних рослин вуличних насаджень м. Покровськ	85
Федько Р. М., Федько Л. А., Тимошенко Л. М. Особливості <i>Gleditsia triacanthos</i> L. в насадженнях дослідної станції лікарських рослин	88
Шупранова Л. В., Голобородько К. К., Пахомов О. Є., Лоза І. М. Оцінка впливу <i>Parectopa robiniella</i> Clemens, 1863 (<i>Gracillariidae</i> Stainton, 1854) на біохімічні параметри <i>Robinia pseudoacacia</i> L. в умовах м. Дніпро	91
Щербаченко О. І. Зміни біомаси домінантних мохів лісових екосистем залежно від мікрокліматичних умов місцевиростань	92

РОЗДІЛ 3 ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТРОДУКЦІЇ РОСЛИН

Балабак А. Ф., Гребенюк В. М. Еколого-біологічні особливості використання аронії чорноплідної (<i>Aronia melanocarpa</i> L. (Michx.) Elliott.) у зеленому будівництві	95
Вегера Л. В., Пономаренко В. О., Порохнява О. Л., Рум'янков Ю. О. Деякі екологічні аспекти використання представників роду <i>Robinia</i> L. в зеленому будівництві	97
Глушенко Л. А., Шевченко Т. Л. Оцінка інвазійності <i>Phytolacca americana</i> L. в умовах дослідної станції лікарських рослин ІАП НААН	99
Голуб С. М., Голуб В. О. Особливості розвитку катальпи та її вирощування в умовах закритого ґрунту	101
Гуменюк М., Войцехівська О. Перспективи використання видів роду <i>Magnolia</i> в озелененні урболандшафтів	104
Lukash O. V., Stupak Yu. V. The Chinese Elm windbreak and noise strip in the Chernihiv city as the center of the <i>Ulmus pumila</i> L. invasion	107
Мамчур В. В. Історія інтродукції та акліматизації виду <i>Ailanthus altissima</i> в Правобережному Лісостепу та Степу України	109

Попова О. П., Кулик М. І. Екологія довкілля за вирощування енергетичних культур	112
Фукаляк А. Ю. Еколого-біологічні особливості <i>Rosa kokanica</i> (Regel) Regel et Juz. в умовах ботанічного саду ім. акад. О. В. Фоміна	115

РОЗДІЛ 4 ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗЕЛЕНОГО БУДІВНИЦТВА, РЕКОНСТРУКЦІЯ ПАРКІВ І НАСАДЖЕНЬ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН МІСТА

Аркушина Г. Ф. Стан раритетних видів трав'янистих рослин реконструйованого парку Перемоги (м. Кропивницький)	118
Дениско І. Л., Пономаренко В. О. Хвойні рослини в композиції розарію Національного дендропарку «Софіївка» НАН України	120
Іванченко О. Є., Решетило С. М. Проектні рішення щодо реконструкції парку Кирилівка Амур-Нижньодніпровського району м. Дніпро	122
Ільченко Л. А., Дударєва К. М. Видовий склад зелених насаджень скверів м. Дніпро	126
Кирієнко С. В., Слюта А. М. Використання видів роду <i>Catalpa</i> Scop. в озелененні міста Чернігова	128
Кнітель К. Р., Якуба М. С. Концептуальні особливості створення археологічного парку «під відкритим небом» «Дніпровські пороги»	130
Лісовець О. І., Головій В. А. Біолого-екологічна характеристика зелених насаджень ж/м Сокіл м. Дніпра	133
Могила В. В., Панюта О. О. Відмінності в озелененні прибудинкових територій в 70-ті роки та сьогодення	136
Пономаренко В. О., Дениско І. Л., Вегера Л. В. Рослинні насадження навколо гrotів Фетиди і Громогового у Національному дендрологічному парку «Софіївка» НАН України	138
Пономарьова О. А., Пономарьов А. В. Стан деревних насаджень бульварної частини проспекту Миру після реконструкції (м. Дніпро)	141
Попіль Н. І., Шумик М. І., Бойко Р. В. Сучасні тенденції етноботаніки в ландшафтному будівництві	143
Пушка І. М. Аналіз паркового середовища парку «Сокіл» м. Умань Черкаської області та шляхи його реконструкції	146
Роговський С. В. Досвід створення та експлуатації зелених насаджень в умовах м. Гамбург	148

- Юхименко Ю. С., Шкута С. І.** Особливості морфометричних параметрів пагонів та листків культи варів *Berberis thunbergii* DC. в умовах Криворіжжя 153

РОЗДІЛ 5 ФІТОСАНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ МІСТ

- Голобородько К. К., Алексєєва А. А., Іванько І. А., М. В. Шульман, Селютіна О. В.** Особливості впливу *Cameraria ohridella* (Lepidoptera, Gracillariidae, 1854) на стан фотосинтетичного апарату *Aesculus hippocastanum* в умовах урбосередовища 156
- Драган Н. В., Пидорич Ю. В., Оверченко І. Г., Кривдюк Л. М.** Ураженість патологіями вікових дубів в дендропарку «Олександрія» НАН України 158
- Zaitseva I. A., Zaitsev M. S.** The complexes of phyllophagous insects of poplar (*Populus* L.) in urbocenoses of Dnipro city 160

Харкова було зареєстровано 58 раритетних видів (16 видів, занесених до ЧКУ та 42 види з ОПРРРХО). Серед усіх досліджених природних комплексів лише 4 території охороняються у складі мережі природно-заповідного фонду м. Харків. Це ділянки лісових урочищ Сокольники-Помірки та Олексіївське (Регіональний ландшафтний парк “Сокольники-Помірки”), Григорівський бір (лісовий заказник місцевого значення) та ділянка заплави р. Уди (ботанічна пам’ятка природи “Залютинська”).

Потребують подальшого заповідання ще 12 найбільш цінних природних комплексів, де збереглося значне раритетне фіторізноманіття. Насамперед, це 9 водно-болотних угідь у долинах річок (3 – р. Уди, 2 – р. Харків, 2 – р. Сухий Жихор, по 1 – р. Жихорець та р. Ліднянка) та фрагменти трьох лісових урочищ (Бір, Щербакове, Васищенківський бір).

УДК: 745.93

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕКОРАТИВНОГО ВІНКА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ФЛОРИСТИЦІ

А. С. Чонгова, к.б.н., доцентка

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Україна, м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова, 25, 49600

Декоративний вінок, він же інтер'єрний вінок – це традиційна європейська прикраса [1]. Традиції плетіння українського вінка сягають глибокої давнини. Розмаїття українських вінків просто вражає: магічні, звичаєві, ритуальні та вікові. Найчастіше створювалися квіткові вінки, які були обов'язковим атрибутом в народних обрядах та святах. Зокрема, ворожба на вінок на свято літнього рівнодення (Івана Купала), на зелені свята, на весіллях. Особливою популярністю віночки з квітів користувалися серед молодих дівчат, як оригінальна прикраса для волосся. Крім того – це ще й потужний оберіг – етнічний символ нашого народу [2].

Звісно, зараз деякі квіткові традиції відійшли на задній план, забулися та загубилися в часі...

За радянських часів вінок був лише символом траурної церемонії. Зазвичай їх збирали для покладання, часто використовували виключно штучні

квіти, іноді – троянди, гвоздики, зелень. Вінок на похороні символізує кінець життя і нагороду за прожите життя [3].

В останнє десятиліття в українському декорі вінки все більше набирали популярності. На сьогодні, вони представлені у всьому різноманітті, красі та польоті фантазії. Вінками прикрашають будинки, кав'ярні, магазини та інші приміщення з урахуванням свята, сезонності, загального стилю або тематики інтер'єру.

Спочатку, в українську флористику прийшла західна традиція прикрашати двері різдвяним вінком. Історично ця прикраса означає кінець одного і початок нового року. Класичний зимовий вінок – з хвойних гілок для новорічного і різдвяного декору, прикрашений червоною стрічкою, шишками, цитрусами, декоративними свічками, з додаванням пуасентії, гіберікуму, новорічних прикрас у формі куль, зірок та дзвоників. Характерним є поєднання білого кольору з сріблястим, блакитним, червоним.

Значного поширення набули осінні віночки. Яскраві кольори цих флористичних композицій допомагають зберегти найкращі враження від цієї пори року. Осінніми віночками найчастіше прикрашають двері зовні та стіни в ресторанах, кав'ярнях, офісах, різних рекреаційних просторах. Ці інтер'єрі аксесуари створюють атмосферу привітності, затишку та свята. Зазвичай використовують природні матеріали, взявши основу з гнучких гілок і доповнивши її листям, плодами та колосками, квітами й декоративними елементами. Декорують жолудями, горіхами та каштанами, яскравими ягодами горобини та шипшини, сухоцвітами.

Традиція створення вінків з символами свята перекочувала з різдвяних днів у великодні. Великодній вінок – це класичний святковий символ тепла і єднання (замкнуте коло, вічність). Зазвичай його розміщують на входних чи міжкімнатних дверях, вікні стінах, меблях. Дуже часто вінок прикрашають писанки і крашанки, гілки верби, різнокольорові стрічки і пташки та різноманітні весняні квіти – гіацинти, маргаритки, нарциси, тюльпани, конвалії, фіалки, кульбаба і мати-й-мачуха. Колірна гамма для великоднього вінка – весняна, адже це свято торжества і пробудження (жовтий, зелений, рожевий).

Останнім часом, все більшої популярності набирають вінки як прикраси для волосся, особливо як елемент весільної церемонії. Їх роблять як зі штучних квітів так і з живих, використовуються різні стилі та для різних зачісок. Серед наречених найбільшим попитом користуються віночки в етнічному стилі.

Таким чином, декоративний флористичний вінок – це не тільки красива прикраса для будинку, цікава і надихаюча, але і не позбавлене сакрального сенсу. Згідно символічного значенням вінка – це символ нескінченності, а також, процвітання, благополуччя в родині, затишку. І якщо ще кілька років назад рідкісні інтер'єрі вінки були атрибутами новорічних або різдвяних заходів, то сьогодні наявність вінка різного стилю в інтер'єрі, наприклад, освітнього чи громадського закладу, є звичною справою.

Список літератури

1. Пузиренко Я. В. Декоративна флористика: навчальний посібник К.: Кондор-Видавництво, 2013. 232 с.
2. Український вінок: історія виникнення, традиції та символіка, 2018. Режим доступу: <https://www.hroniky.com/news/view/13359-ukrainskyi-vinok-istoriia-vynyknennia-tradytsii-ta-symvolika>
3. Sparke P. Nature Inside: Plants and Flowers in the Modern Interior. Yale University Press, New Haven, 2020, 224 p.

УДК 58.02

ДЕРЕВНО-ЧАГАРНИКОВА КОМПОНЕНТА МІСТА БЕРЕЗІВКА

А. А. Шеванова, студентка, **О.Ю. Бондаренко**, к.б.н., доцент

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Однією із специфічних проблем людства, на сьогоднішній день, є збільшення чисельності населення міст (урбанізація). Вона пов'язана із перетворенням природних ландшафтів у штучні під впливом міської забудови.

Досліджували флору міста Березівка. За кліматичними особливостями територія Півдня України, де знаходиться місто, через високі температури, невелику кількість опадів (особливо в останні роки) – відноситься до несприятливих для існування деревно-чагарникової рослинності. Проте у містах такі насадження виконують низку надважливих функцій: від очищення повітря та ґрунтів – до поліпшення психічного стану людей в урбосередовищі [Гудим М. Г., Кудряченко, 2016; Студентська...].

У м. Березівка відмічено екотопи наступних класів: пасовищні та сіножатні (поблизу річки Тартакай); лісосічні (міський парк). Ці класи